ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ρωμαϊκὸς καὶ Παλαιοχριστιανικὸς συνοικισμὸς ἐν Βόλῳ.

(κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ συνεργάτου ἡμῶν κ. Ν. Γιαννοπούλλου)

Ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἑξῆς ἐκ τυχαίων σκαφικῶν ἐργασιῶν εὑρέθησαν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς πόλεως Βόλου, καὶ ἀπὸ τῆς συνοικίας Καπακλῆ [1] πρὸς δυσμὰς μέχρι τῆς συνοικίας Ἀναύρου πρὸς ἀνατολάς, κτήρια καὶ τάφοι Ρωμαϊκῶν, Παλαιοχριστιανικῶν καὶ Βυζαντινῶν χρόνων.

Κατὰ τὸ 1931, καὶ κατὰ τὴν ἐκσκαφὴν τῶν θεμελίων τῆς γεφύρας τοῦ Ἀναύρου, εὑρέθησαν ἐν τῇ κοίτῃ αὐτοῦ θεμέλια οἰκοδομημάτων καὶ τείχους ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ. Τὰ θεμέλια τῶν κτισμάτων τούτων δεικνύει τὸ παρατιθέμενον ὑπ' ἀριθ. 1 πρόχειρον διάγραμμα, ὅπερ ἐπεξηγητέον ὡς ἑξῆς:

Α Α = γέφυρα Ἀναύρου.

Β, Β', Β'', Γ = κτίσματα δι' ἰσοδομικῶν ὀγκολίθων.

Δ, Δ' = σῳζόμενα θεμέλια τείχους ἐξ ὀγκολίθων.

Ε, Ε' = κενὰ ἐκ καταστροφῆς τῶν ἰσοδομικῶν θεμελίων τείχους ἐξ ὀγκολίθων.

Ζ, Ζ' = θεμέλια κτισμάτων ἐξ ὀγκολίθων εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἀναύρου.

Η Η = θεμέλια τοίχου οἰκοδομήματος, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἀναύρου.

Τὰ θεμέλια ταῦτα ἀνήκουσιν, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς αὐτῶν δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, εἰς τοὺς μεταξὺ τοῦ 5ου καὶ 3ου π. Χ. αἰῶνος χρόνους, ἀνῆκον δ' εἰς οἰκοδομήματα ἀποτελοῦντα παραλιακὸν συνοικισμόν, καὶ δή, πιθανῶς, τὸν ἕτερον τῶν λιμένων τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου τῆςΓκορίτσης κειμένης ἀρχαίας πόλεως [2], ἥτις εἶχεν ἐγκαταλειφθῇ ἤδη κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους Ρωμαϊκοὺς χρόνους, μετοικισάντων τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς τὴν πεδινὴν λωρίδα τὴν πρὸς ἀνατολὰς τῆς πόλεως Βόλου, ὡς ἀπέδειξαν αἱ εἰς τὴν συνοικίαν ἁγίου Κωνσταντίνου ἀνασκαφαὶ αἱ γενόμεναι ὑπὸ τοῦ κυρίου Ἀργ. Πετρίδου, περὶ ὧν εὐθὺς ἀμέσως.

Ὁ κ. Πετρίδης δῆλα δή, λαβὼν ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἀνέσκαψε παρὰ τὸ φρέαρ τῆς οἰκίας τοῦ κ. Ι. Σταθακοπούλλου, μεταξὺ τῶν ὁδῶν Ἀλεξάνδρας, Φιλίππου Ἰωάννου καὶ Ἀφεντούλη καὶ ἀνεῦρεν εἰς βάθος 0,50 τοῖχον βαίνοντα ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς κατὰ τὰ σημεῖα ΝΦΡΞ καὶ ἔχοντα ὁλικὸν μῆκος 17,60. Ὁ τοῖχος οὗτος κατὰ τὰ σημεῖα ΟΠ συναντᾷ ἄλλον τοῖχον κάθετον ἔχοντα μῆκος κατὰ τὰ σημεῖα ΨΩ μέτρ. 9,30. Ἐν τῇ αὐλῇ τῆς αὐτῆς οἰκίας εὑρέθη ἄλλος κάθετος τοῖχος ΡΣ ἐφαπτόμενος τοῦ πλαγίου τοίχου ΝΞ καὶ ἔχον ὕψος 2,40, πάχος δὲ 1,10. Κατὰ τὰ σημεῖα ΤΥ, καὶ ὑπὸ ἐπίχωσιν 0,40 εὑρέθησαν δύο τετράγωνα ἐν εἴδει δεξαμενῶν μήκους 1,50 καὶ βάθους 1,30-1,40. Ἐπ' ἴσης κατὰ τὸ σημεῖον Φ τοῦ πλαγίου τοίχου ΝΞ εὑρέθη τετράγωνον μικρὸν οἰκοδόμημα, ἄγνωστον πρὸς τίνα σκοπὸν χρησιμοποιούμενον.

Μεταξὺ τῶν σημείων Φ καὶ ΧΒ ὁ κ. Πετρίδης ἀνεῦρεν εἰς βάθος 1.50-2 μέτρων δύο ὑδρίας Ρωμαϊκῶν χρόνων, ἀχρόους, τεμάχια ὀπτῶν πλίνθων, Ρωμαϊκῶν χρόνων, δύο πλα-

[1] Περὶ τῶν κατὰ τὴν συνοικίαν Καπακλῆ, ἐν τῷ φρουρίῳ Βόλου καὶ πέριξ αὐτοῦ, ἐν τῷ συνοικισμῷ νέας Ἰωνίας ἀποκαλυφθέντων τυχαίως ἀρχαίων Ρωμαϊκῶν καὶ ἰδίως παλαιοχριστιανικῶν κτισμάτων ὁ κ. Ν. Γιαννόπουλλος ἔγραψε τὰ δέοντα ἐν τῷ Η . τόμῳ τῆς παρούσης Ἐπετηρίδος σελ. 110 - 133.

[2] Ὁ ἕτερος λιμὴν ἔκειτο ἐκεῖ, ἔνθα νῦν τὸ ἐργοστάσιον τῶν τσιμέντων.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:30:27 EEST - 167.114.118.212

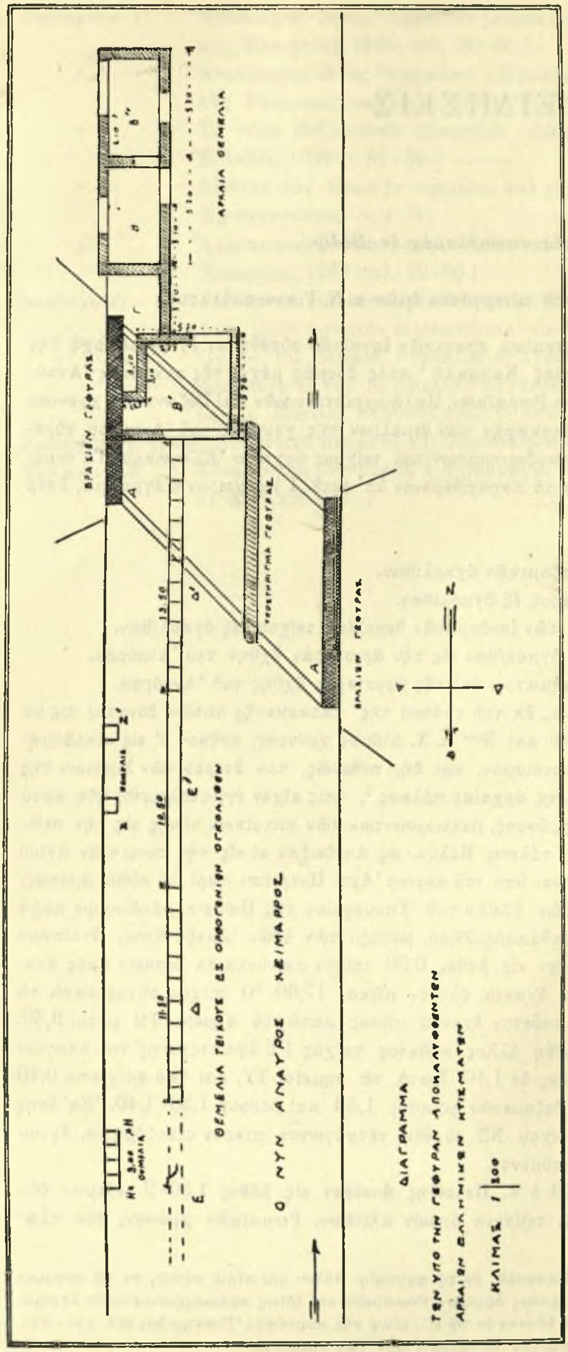

1. Πρόχειρον διάγραμμα τῶν ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἀναύρου ἀνακαλυφθέντων θεμελίων.

τείας κεράμους, Ρωμαϊκῶν ὁμοίως χρόνων, ὑάλινα δοχεῖα Ρωμαϊκὰ καὶ παλαιοχριστιανικὰ καὶ δύο ὑάλινα καλύμματα δοχείων. Σημειωτέον δ' ὅτι τεμάχια κεράμων, ὀπτῶν πλίνθων καὶ ἀγγείων Ρωμαϊκῶν καὶ παλαιοχριστιανικῶν χρόνων εὑρέθησαν καὶ εἰς ἄλλα ἐκσκαφέντα τμήματα τῆς πόλεως.

Καὶ εἰς τὰς κατὰ τὰ σημεῖα δὲ Η καὶ Θ οἰκίας τῶν κυρίων Μούχτη καὶ Φοινικοπούλλου, ἀνορυσσομένων τῶν θεμελίων εὑρέθησαν θεμέλια ἀρχαίων τοίχων καὶ τεμάχια πηλίνων ἀγγείων καὶ κεράμων, εἰς τὴν οἰκίαν δὲ Φοινικοπούλλου καὶ τράπεζα μαρμαρίνη, ὡς λέγουσι. Προσέτι εἰς τὴν κατὰ τὸ σημεῖον Ι οἰκίαν τοῦ κ. Κατσούλη εὑρέθη ἀρχαῖος τάφος ἐπενδεδυμένος διὰ μαρμαρίνων πλακῶν· τέλος εἰς τὴν κατὰ τὸ σημεῖον Κ οἰκίαν τοῦ κ. Β. Μεζεριώτη εὑρέθη μέγας ὀγκόλιθος, λευκοῦ μαρμάρου. Ἐκεῖ δέ που κατὰ τὸ 1924 εὑρέθησαν καὶ δύο στῆλαι μαρμάρινοι φέρουσαι τὸ μονόγραμμα ☧, ὡς μοὶ εἶπεν ὁ φύλαξ τοῦ μουσείου Π. Παναγιώτου.

Ὁ κ. Ἀργ. Πετρίδης, ἐξακολουθῶν τὰς ἐρεύνας του, ἔσκαψεν εἴς τινα οἰκίαν, ὄπισθεν τῆς οἰκίας τῶν ἀδελφῶν Χρίστου καὶ Ἀνδρέου Βλατσίου, μεταξὺ τῶν ὁδῶν Δεληγιώργη καὶ Γαλλίας, τῆς συνοικίας ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐκεῖ δὲ εἰς βάθος 2 μέτρων ἀνεῦρε δάπεδον ψηφιδωτόν, ἀρίστης τέχνης, πολύχρωμον, μετὰ γεωμετρικῶν σχημάτων. Τὸ ψηφιδωτὸν

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:30:27 EEST - 167.114.118.212

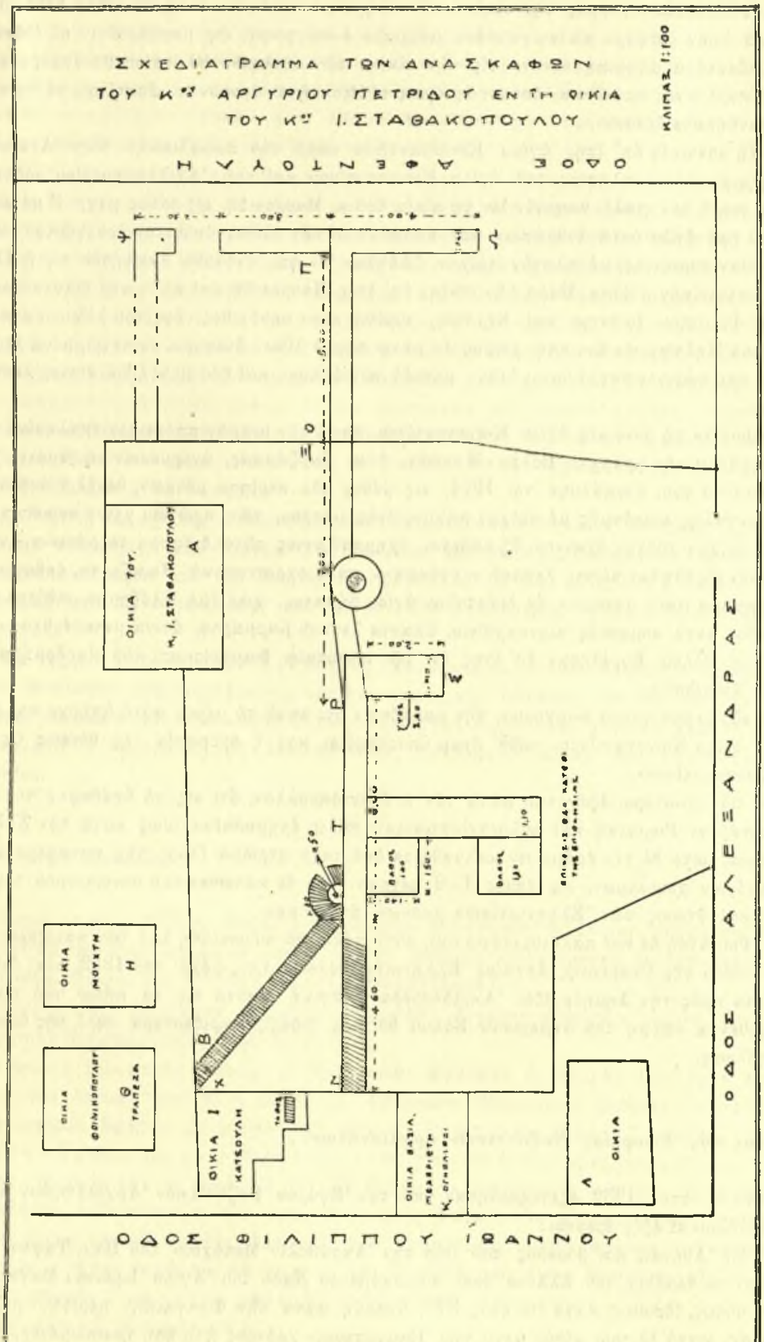

Σχεδιάγραμμα τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀργυρίου Πετρίδου γενομένων ἀνασκαφῶν.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:30:27 EEST - 167.114.118.212

τοῦτο εἶχε κατεύθυνσιν πρὸς τὴν οἰκίαν τῶν εἰρημένων ἀδελφῶν, ἐν ᾗ εἰς βάθος 1,60 εὑρέθησαν πρὸ ἐτῶν διάφορα κατειργασμένα μάρμαρα ἐνεπίγραφα, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ ἰδόντες.

Ἀκριβεστέρα σκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ἀδελφῶν Βλατσίου θὰ ἐπέτρεπε νὰ κρίνωμεν περὶ τίνος πρόκειται, δυστυχῶς ὅμως οἱ ἰδιοκτῆται ἀρνοῦνται ἐπιμόνως νὰ ἐπιτρέψωσιν οἱανδήποτε ἔρευναν.

Ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐπ' ἴσης ἁγίου Κωνσταντίνου παρὰ τὴν παραλιακὴν ὁδὸν Ἀναύρου, μεταξὺ τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ Ἀχιλλοπουλείου νοσοκομείου καὶ παρὰ τὸν γιαλί-καφενέν, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Μαυροειδῆ, εἰς βάθος μέχρι 2 μέτρων, εὑρέθησαν πρὸ ἐτῶν ὀστᾶ ἀνθρώπων καὶ κάτωθεν αὐτῶν ἀσβεστόκτιστον ὀρθογώνιον οἰκοδόμημα, λίαν συμπαγές, μὲ πλατὺν τοῖχον. Ἄδηλον ἂν ἦτο ἐνταῦθα ἐκκλησία τις ἢ ἄλλο παλαιοχριστιανικὸν κτίσμα. Παρὰ τὴν οἰκίαν ἐπ' ἴσης Μαυροειδῆ καὶ κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Φιλίππου Ἰωάννου καὶ Νηλείας, εὑρέθη κίων μονόλιθος, ὀφείτου λίθου, κάτωθεν δὲ τῆς ὁδοῦ Νηλείας, ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ, ἐν μέσῳ σωροῦ λίθων διάφορα συντετριμμένα λευκὰ μάρμαρα καὶ πώρινοι τετράγωνοι λίθοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δύο μονόλιθοι κίονες λευκοῦ μαρμάρου.

Ὁμοίως ἐν τῇ συνοικίᾳ ἁγίου Κωνσταντίνου, παρὰ τὴν μικρὰν πρόχειρον ἐκκλησίαν καὶ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν Βόλου-Μηλεῶν, ὁ κ. Ζαρζάμπας, ἀνορύσσων τὰ θεμέλια τοῦ κυλινδρομύλου του, ἀνεκάλυψε τῷ 1924, εἰς βάθος δύο περίπου μέτρων, θεμέλια ἀσβεστοκτίστου μεγάλης οἰκοδομῆς μὲ τοῖχον πάχους ἑνὸς μέτρου, τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων. Τὸν τοῖχον τοῦτον ἔτεμνον ἓξ κάθετοι σχηματίζοντες οὕτω διάφορα τετράγωνα, ἐντὸς τῶν ὁποίων εὑρέθησαν κίονες λεπτοί, κιονόκρανα παλαιοχριστιανικὰ Ἰωνίζοντα, ὀρθογώνιοι λίθοι, μάρμαρα μετὰ σταυρῶν, ἓν διάστυλον ἁγίου βήματος, χώρισμα διλόβου παραθύρου καὶ παραστάδος μετὰ συμφυοῦς κιονοκράνου, ἅπαντα λευκοῦ μαρμάρου, ἅτινα μετεφέρθησαν εἰς τὸ μουσεῖον Βόλου. Εὑρέθησαν ἐπ' ἴσης ἐν τῷ τελευταίῳ διαμερίσματι τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπινα.

Τὰ εὑρήματα ταῦτα ἐνισχύουσι τὴν παράδοσιν ὅτι κατὰ τὸ μέρος αὐτὸ ὑπῆρχε παλαιὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, τοῦθ' ὅπερ ὑποστηρίζει καὶ ἡ ὀνομασία τῆς θέσεως «'ς τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται, κατὰ τὸν κ. Γιαννόπουλλον, ὅτι εἰς τὸ ὑπέδαφος τοῦ νῦν Βόλου ὑπάρχει Ρωμαϊκὴ καὶ παλαιοχριστιανικὴ πόλις ἐρημωθεῖσα ἴσως κατὰ τὸν Ζ' ἢ Η' μ. Χ. αἰῶνα, μετὰ δὲ τὴν ἐρήμωσιν καλυφθεῖσα ὑπὸ παχὺ στρῶμα ἰλύος τῆς καταφερομένης ὑπὸ διαφόρων χειμάρρων, εἰς βάθος 1-2 μέτρων. Ἂν δὲ κάτωθεν τοῦ συνοικισμοῦ τούτου ὑπάρχῃ καὶ ἕτερος τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων, ἀγνοοῦμεν.

Ἡ Ρωμαϊκὴ δὲ καὶ παλαιοχριστιανικὴ αὕτη πόλις θὰ συνῳκίσθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Γκορίτσης ἀρχαίας Ἑλληνικῆς πόλεως, ἥτις μέχρι τοῦ 1912, οὐχὶ ὀρθῶς, ἐταυτίζετο πρὸς τὴν Δημητριάδα. Ἀκριβεστέρα σκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὰ μήπω ὑπὸ οἰκιῶν καταληφθέντα ἐδάφη τοῦ σημερινοῦ Βόλου θὰ μᾶς διδάξῃ ἀκριβέστερα περὶ τῆς ὑποκειμένης πόλεως.

Ἐργασίαι τῆς Ἐφορείας Βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Ἀ. Ξυγγοπούλλου αἱ ἑξῆς ἔρευναι:

1) Ἐν Ἀθήναις καὶ βορείως τοῦ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν Μετοχίου τοῦ Παν. Τάφου, ἀνεσκάφησαν τὰ θεμέλια τοῦ ἄλλοτε ἐκεῖ εὑρισκομένου Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Μαγκούτη. Ὁ Ναὸς οὗτος, ἱδρυθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 871, ὑπέστη κατὰ τὴν Φραγκικὴν περίοδον ριζικὰς μεταβολάς, κατὰ δὲ τοὺς εὐθὺς μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν χρόνους ἦτο ἤδη ἠρειπωμένος, ἐγνω-

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:30:27 EEST - 167.114.118.212

ρίζομεν δὲ αὐτὸν μόνον ἐκ τῶν ἐν ἔτει 1841 γενομένων σχεδίων τοῦ Couchaud. Κατὰ τὴν γενομένην ἀνασκαφὴν ἀπεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια ὁλοκλήρου τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς καὶ μέρος τῆς βορείας καὶ νοτίας, διεπιστώθη δὲ ὅτι ἡ Φραγκικὴ μετασκευὴ εἶχε πολὺ μεγαλυτέραν ἔκτασιν παρ' ὅ,τι φαίνεται εἰς τὰ σχέδια τοῦ Couchaud. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ ἀνασκαφὴ αὕτη θὰ συνεχισθῇ προσεχῶς, πρὸς ἀποκάλυψιν ὁλοκλήρου τοῦ Ναοῦ τούτου, ἑνὸς τῶν παλαιοτέρων Βυζαντινῶν οἰκοδομημάτων τῶν Ἀθηνῶν.

2) Ὁ κ. Ξυγγόπουλλος μετέβη εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος διὰ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, τοῦ περικλείοντος, ὡς γνωστόν, τὰς περιφήμους τοιχογραφίας τοῦ Πανσελήνου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ συνεπλήρωσε τὴν μελέτην σειρᾶς ἀνεκδότων τοιχογραφιῶν, ὡς καὶ μικρογραφιῶν χειρογράφων τινῶν.

3) Ἐν Θήβαις ἐξετελέσθη, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐκεῖ Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων κ. Χρ. Καρούζου, σκαφικὴ ἔρευνα εἰς τὴν πρὸ τοῦ Μουσείου καὶ παρὰ τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγ. Γεωργίου πλατεῖαν, ὅπου, διανοιγομένων τῶν θεμελίων διὰ τὴν ἀνέγερσιν Διδακτηρίων, ἀπεκαλύφθησαν λείψανα μεσαιωνικῶν οἰκοδομημάτων. Κατὰ τὴν ἀνασκαφήν, ἥτις θὰ συνεχισθῇ καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, ἀνευρέθη μέγας τοῖχος, φραγκικῶν πιθανώτατα χρόνων, ὅστις φαίνεται ὅτι ἀπετέλει μέρος τοῦ περιφήμου Κάστρου Saint Omer, τοῦ ὁποίου μοναδικὸν σῳζόμενον λείψανον εἶναι ὁ ἐκεῖ πλησίον καὶ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ Μουσείου εὑρισκόμενος Πύργος, κοινῶς καλούμενος Σανταμέρη.

4) Ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καλαμπάκας καὶ τοῦ Καστρακίου ἐγένοντο, δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, τοπογραφικαὶ καὶ σκαφικαὶ ἔρευναι πρὸς διευκρίνισιν τῆς θέσεως τῶν μεσαιωνικῶν Σταγῶν καὶ τῆς Σκήτης τῆς Δούπιανης. Ἐπίσης συνεχίσθη ἡ μελέτη τῶν τοιχογραφιῶν τῶν Μετεώρων, περὶ τῶν ὁποίων ἰδία λεπτομερὴς ἐργασία θέλει δημοσιευθῇ προσεχῶς.

5) Τέλος ὁ κ. Ξυγγόπουλλος μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Καθηγητοῦ Robinson, τοῦ ἐκτελέσαντος τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Ὀλύνθου, διὰ τὴν ταξινόμησιν καὶ μελέτην τῶν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας εὑρεθέντων Βυζαντινῶν ἀγγείων, περὶ τῶν ὁποίων ἰδία μελέτη θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸν προσεχῶς ἐκδιδόμενον τόμον περὶ τῶν ἀγγείων τῆς Ὀλύνθου.

Βυζαντινὸν Μουσεῖον.

Κατὰ τὸ ἔτος 1932 τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον ἐπλουτίσθη δι' ἑτέρας σειρᾶς Βυζαντινῶν ἀγγείων ἐκ τῶν ἀνευρισκομένων κατὰ τὰς ἐν Ἀθήναις ἐνεργουμένας ἑλληνοαμερικανικὰς ἀνασκαφάς. Πολλὰ τῶν ἀγγείων τούτων συνεκολλήθησαν.

Μικρὰν ἀλλ' ἀξιόλογον συλλογὴν κυπριακῶν ἀγγείων ἐδώρησεν εἰς τὸ Μουσεῖον ὁ φιλάρχαιος Κύπριος λόγιος κ. Λ. Πιερίδης.

Ὁμοίως ἐπλουτίσθη ἐφέτος τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον δι' ἀγορᾶς ἀξιολόγων εἰκόνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων προέχει ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου Ὁδηγητρίας, φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ περιφήμου Κρητὸς ζωγράφου τοῦ 16^{ου} αἰ. Γεωργίου Κλόντζα οὕτω: «τήνδε γέγραφε Γεωργίου χεὶρ Κλόντζα». Ὡς γνωστὸν ὁ Κλόντζας, ὅστις ἦτο καὶ βιβλιογράφος, (ἔγραψε τὸν ὑπ' ἀριθ. Cl VII, 22 ἑλληνικὸν ἱστορημένον κώδικα τῆς Μαρκιανῆς Βιβλιοθήκης, ἔνθα εἰκονίζει καὶ προσωπογραφίας Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, συμπεριληφθείσας εἰς τὸ νεωστὶ ἐκδοθὲν Λεύκωμα τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Λάμπρου), ὑπογράφει συνήθως ἐμμέτρως τὰ ἔργα του (ὡς ἐν εἰκόνι τῶν ἁγίων Θεοδώρων τῆς Συλλογῆς τοῦ Βατικανοῦ: Γεωργίου χεὶρ Κλόντζα τάδ' ἐγγεγράφει | ὁ δὲ λαβὼν μέμνησο κἀμοῦ προφρόνως).

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:30:27 EEST - 167.114.118.212

'Εργασίαι στερεώσεως Βυζαντινῶν μνημείων.

Λόγῳ περικοπῆς τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐργασίαι στερεώσεως Βυζαντινῶν μνημείων ἐγένοντο ἐφέτος εἰς λίαν περιωρισμένην κλίμακα. Σπουδαιοτάτη ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ γενομένη ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου ἐν Κερκύρᾳ. Τοῦ ναοῦ τούτου αἱ ἐξωτερικαὶ ἐπιφάνειαι ἀπαλλαγεῖσαι τοῦ παχέος κονιάματος δι' οὗ ἐκαλύπτοντο παρουσίασαν ὡραίαν ἰσόδομον πλινθοπερίβλητον τοιχοδομίαν, ἐπὶ δὲ τῆς ζωφόρου τῆς μεγάλης κόγχης τοῦ ἱεροῦ ὡραιότατα κεραμοπλαστικὰ κουφικὰ κοσμήματα, διατηρούμενα εἰς ἀρίστην κατάστασιν. Τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἠλευθερώθησαν καὶ τὰ πεφραγμένα παράθυρα τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τἄλλα καὶ ἐφωδιάσθησαν δι' ὑαλοστασίων καὶ σιδηρῶν κιγκλίδων Βυζαντινοῦ σχεδίου. Ὅμοιαι κιγκλίδες ἐτέθησαν ἐφέτος καὶ εἰς τὰ παράθυρα τοῦ νάρθηκος τοῦ ἐν Σκριποῦ τῆς Βοιωτίας ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, περὶ τῶν ἐργασιῶν στερεώσεως τοῦ ὁποίου ἐγράψαμεν εἰς τὸν παρελθόντα τόμον τῆς παρούσης ἐπετηρίδος.

Τὰ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημείας τῶν Ἀθηνῶν ἐκδιδόμενα λεξικά.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἡ τύπωσις τοῦ λεξικοῦ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἰδιωμάτων αὐτῆς φθάσασα μέχρι τοῦ 42 τυπογραφικοῦ φύλλου. Οὕτως ἐγγίζει ἡ συμπλήρωσις τοῦ Α' τόμου τοῦ ἔργου, ὅστις ἀποτελούμενος ἀπὸ ὑπερεξήκοντα τυπογραφικὰ φύλλα, θὰ περιλαμβάνῃ τὰς μέχρι τοῦ ΑΝ, νεοελληνικὰς λέξεις. Τοῦ τόμου τούτου, ὅστις θὰ εἶναι ἕτοιμος μετὰ ἓν περίπου ἔτος, θὰ προταχθῶσι προλεγόμενα, βιβλιογραφικοὶ πίνακες, ὡς καὶ πίνακες βραχυγραφιῶν τῶν τοπωνυμίων γραμματικῶν ὅρων καὶ συγγραφέων.

Καὶ εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν δὲ Ἀρχεῖον ἐξηκολούθησεν ἡ ἀποδελτίωσις τῶν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως καὶ ἐντεῦθεν συγγραμμάτων, ἀποδελτιωθέντων πλείστων τόμων. Εὐρυνθέντος δὲ τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἀρχείου τούτου ἐλήφθησαν κατὰ τὴν ἀποδελτίωσιν ὑπ' ὄψιν οὐχὶ μόνον τὰ κύρια καὶ οἰκογενειακὰ ὀνόματα καὶ τοπωνύμια, τὰ ἀνδρωνυμικὰ καὶ ἐθνικά, ἀλλὰ ἐν μέτρῳ τινὶ καὶ ἄλλαι λέξεις, μορφολογικῶς καὶ σημασιολογικῶς ἰδιάζουσαι, ὡς καὶ συντακτικὰ φαινόμενα τῆς γλώσσης ἰδιότροπα. Ἡ ἀποδελτιωτικὴ ἐργασία ἐν τῷ Ἀρχείῳ τούτῳ, ὅπερ θὰ παράσχῃ πολύτιμον ἐπικουρίαν εἰς τὸ Νεοελληνικὸν λεξικόν, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπί τινα ἀκόμη ἔτη.

Ῥωμανὸς ὁ Μελῳδός.

Ὁ γνωστὸς ἐκδότης τῆς Ἁγιορειτικῆς βιβλιοθήκης καὶ συγγραφεὺς πλείστων μελετῶν προαγουσῶν τὰς Βυζαντινὰς σπουδάς, ὁ πρῴην Λεοντοπόλεως κύριος Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης, ἤρχισεν ἐν Παρισίοις μόνος του τὴν ἔκδοσιν περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ῥωμανὸς ὁ Μελῳδός». Ἐκ τῶν ἓξ τευχῶν τοῦ α' τόμου, τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν καὶ ἐν οἷς ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου λίαν περισπούδαστοι μελέται, ἱστορικαί, λαογραφικαί, ἁγιολογικαί, γραμματολογικαί, εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν καὶ ὑμνογραφίαν ἀναφερόμεναι, κ.τ.λ. καταφαίνεται ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος περιοδικὸν πρόκειται ν' ἀποβῇ ἓν τῶν ἀξιολογωτάτων ἐπιστημονικῶν ὀργάνων τῶν ἐπιδιωκόντων τὴν ἔρευναν τοῦ Βυζαντινοῦ κόσμου. Συγχαίροντες ἐπὶ τῇ ἐκδόσει θερμῶς, εὐχόμεθα πᾶσαν εὐδοκίμησιν εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ ἀκαμάτου ἐκδότου.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
12/10/2023 10:30:27 EEST - 167.114.118.212